

Josef Smrkovský (1911–1974)

Výrazná postava druhoválečného domácího odboje. Po válce působil ve státní správě, například v pozici náměstka ministra zemědělství. Mezi lety 1951 a 1955 byl jako jedna z obětí tehdejších monstrprocesů vězněn, roku 1963 se mu však dostalo rehabilitace. Byl důsledným zastáncem reform pražského jara. Od dubna 1968 zastával funkci předsedy Národního shromáždění, které byl však v lednu 1969 jako jeden z vůdčích reformistů zbaven.^{i ii}



Drahý soudruhu Smrkovský,

následující jednání bude klíčovým okamžikem, který rozhodne o dalším osudu reform pražského jara, na jejichž zavedení máte zásadní podíl.

Ve stávající situaci není možné si nad Sověty příliš vyskakovat, přesto je ale pro další situaci v Československu zásadní se alespoň pokusit o to, aby co největší množství opatření, která se během posledního roku podařilo zavést, zůstalo zachováno. Jako předseda Národního shromáždění reprezentujete hlas všech tří set československých poslanců. Nezapomeňte proto váhu Vašeho hlasu použít k tomu, abyste i za cenu ústupků Sovětům zachoval co nejvíce z občanských svobod, které pražské jaro přineslo.

Nezapomeňte však, že se nacházíte ve velkém nebezpečí. Již Vaše „internace“ byla jasným znamením, že jste pro Sověty jako jeden z hlavních reformátorů trnem v oku. V prosazování československých zájmů proto postupujte obezřetně, neboť kromě budoucnosti Československa se dnes může rozhodovat i o budoucnosti Vaší.

V rámci jednání by proto měl zaujmout tento postoj:

1. Podpora **svobody médií** je jedním z hlavních výdobytků socialistické reformní politiky. Pokuste se tedy prosadit návrh, který jí v co největší míře zachová, například „*Československá strana trvá na svobodě vyjadřování ve sdělovacích prostředcích v ČSSR, kterou považuje za jeden ze základních pilířů vyspělého socialistického společenství.*“
2. Československo často zmiňovanou **vojenskou pomoc** v žádném případě nepotřebuje, neboť je schopno si svou vnitřní i vnější bezpečnost zajistit samo. Podpořte tedy návrh ve znění: „*Vedení KSČ se shoduje se zúčastněnými zástupci KSSS, že je v zájmu obou stran situaci vyřešit vnitrostátními zásahy. Dlouhodobá vojenská pomoc spřátelených států by mohla vyvolat odpor československých občanů a ještě více ohrozit stabilitu socialistického zřízení.*“ Zároveň je však třeba za každou cenu zabránit ztrátám na životech našich občanů, proto je nutné se zavázat k návrhu: „*Československá strana bude ihned informovat ozbrojené síly ČSSR o příkazu, aby se vyvarovaly konfliktů a incidentů mezi občany ČSSR a spojeneckými vojsky působícími na československém území.*“
3. Ač si vážíte podpory, kterou Vám znovuzvolením vyslovili delegáti na **mimořádném XIV. sjezdu KSČ**, je jasné, že bez jeho anulování ani nemůžete doufat v jakoukoliv dohodu. Proto bude nutné podpořit návrh, který odsune pořádání legitimního sněmu až do doby, kdy již bude situace uklidněná, a to v plném složení, aby již o jeho legitimitě nemohlo být pochyb. Co se **personální situace** týče, zastáváte názor, že o případných změnách by si měla strana rozhodnout sama, ideálně rozhodnutím delegátů na legitimním Sjezdu. Postavte se proti návrhům, které by chtěly diktovat politické změny zvenčí. Mohlo by se totiž snadno stát, že mezi ohroženými pozicemi bude i ta Vaše.

Vážený soudruhu, hodně zdaru a pevných rozhodnutí během jednání

Seznam zdrojů:

ⁱ VRABEC, Václav. *Vybočil z řady: medailón Josefa Smrkovského a doby, v níž žil*. Praha: Naše vojsko, 1991. Dokumenty (Naše vojsko). ISBN 80-206-0277-1.

ⁱⁱ Josef Smrkovský. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. [cit. 2023-11-10]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/detail.sqw?id=3870&org=282>